

PARKUN SUKU JA JUHO NEHEMIAS PARKKU

HATTULAN MIEROLAN PARKUN ISÄNTIÄ JA EMÄNTIÄ

Parkku-nimi on tunnettu Hattulassa talonni-
menä jo ainakin 1300-luvulla. Hattulan his-
toriassa kerrotaan, että Mierolan Parkun
isäntä **Paavali Parkku** oli vuonna 1405 kärke-
jillä vaatimassa sen kaupan purkamista, jolla
1380-luvulla oli ostettu Hattulan pappilaan
Mierolan Parkun maita. Kauppaa ei kuiten-
kaan purettu.

Seuraavat Mierolan Parkun isännät tunne-
taan vasta vuodesta 1539, jolloin maakirjat
avattiin. Vanhimmat tunnetut isännät tuskin
ovat nykyisen Parkun suvun esivanhempia,
sillä vuonna 1733 tuli Mierolan Parkulle uusi
isäntä ja emäntä: **Pekka Niilonpoika** ja
Maria Mikontytär. Toistaiseksi ei ole
pystytty selvittämään olivatko he aikaisem-
pien isäntäväkien sukulaisia, eikä liioin tie-
detä mistä he tulivat. Heistä katsotaan Par-
kun isäntälinjan alkavan.

Seuraava isäntä, **Juho Pekanpoika**, avioi-
tui vuonna 1766 Vanajan Kruununmyllyn eli
Ruununmyllyn myllärin tyttären **Maria Ju-
hontyttären** kanssa. Myös Marian isoisä ja
vielä tämänkin isä olivat olleet Ruununmyl-
lyn mylläreitä.

HATTULAN MIEROLASTA VANAJAAN

Juho Pekanpojan ollessa isäntänä aloitettiin
Mierolassa isojakko vuonna 1777. Silloin
määrättiin Parkun eli Parkkulan talouskeskus
siirrettäväksi kauemmaksi kylän tiheästä
keskuksesta. Juho ja Maria Parkku eivät
ehtineet kovin kauan asua uudella talonpai-
kalla, sillä 1781 perhe muutti Marian kotipi-
täänsä Vanajaan, Kankaisten rusthollin
maille. Tätä silloista kruununrusthollia, joka
sijaitsee n.9 kilometriä Hämeenlinnan kes-
kustasta itään päin, isännöivät silloin ni-
mismies Henning Fuldan Kåhen-nimiset
tyttärenpojat. Juho Parkulle luovutettiin

Kankaisten kruununrusthollin neljänneksen
isäntäoikeus.

Juho Parkku toi Parkku-nimen mukanaan
Vanajaan. Mierolaan jäi alkuperäinen Parkun
talo, jonka uudet isännät käyttivät myös
Parkku-nimeä. Heidän jälkeläisiltään on
tämä nimi kuitenkin hävinnyt ja Parkun ta-
lokin on Mierolasta hävinnyt. Se on monessa
eri vaiheessa liitetty muihin taloihin.

Juho Parkun aikana, 1797, lunastettiin Va-
najan Parkun perintötilaksi. Seuraava isäntä,
Antti Juhonpoika, avioitui vuonna 1804
Luopioisten kirkonkylän Mikkolan tyttären
Beata Heikintyttären kanssa. Oltuaan
Parkulla n. 7 vuotta Beata palasi kuitenkin
kotitaloonsa ja eli siellä isännän sisarena
lopun elämänsä. Luopioisiin hänet hauda-
ttiinkin. Parkulle jäivät lapset, äitinsä lähti-
essä 6-vuotias Antti Antinpoika ja vähän
nuorempi tytär Anna Kristiina.

Kun Beatan aviomies laamannioikeuden
lautamies Antti Juhonpoika Parkku kuoli,
niin kuolleiden luetteloon on merkitty hänen
kohdalleen kuolinsyyksi sana "mjeltsjuk",
mikä tarkoittaa synkkämielisyyttä. Oliko
tämä Antti Juhonpojan henkinen tila Beata-
emännän lähdön syy vai seuraus, siitä ei ole
tietoa.

NYKYISEN PARKUN SUVUN KANTA- VANHEMMAT ANTTI JA HELENA PARKKU

Antti Juhonpojan ja Beata Heikintyttären ai-
noa poika, 1805 syntynyt Antti Antinpoika,
sai isänsä vielä eläessä ostaa Kankaisten
rusthollin Takala-nimisen osan. Kun hän peri
isältään rusthollin neljänneksen, niin hänestä
tuli Kankaisten rusthollin Parkku-nimisen
puoliskon omistaja. Hän suurensi tilan pel-
toalaa raivaamalla ja soita kuivattamalla.
Siitä tunnustukseksi Suomen Keisarillinen
Talousseura myönsi hänelle vuonna 1848
napinlävessä kannettavan pienemmän ho-
peamitalin.

Antti Antinpoika Parkku vihittiin 1829 Luopioisten Kuohijoen Riihimäen talon tyttären Helena Heikintyttären kanssa, ja Parkulle tuli jo toinen emäntä Luopioisista. Vihittäessä Antti oli 24-vuotias, Helena muutamaa päivää aikaisemmin 17 vuotta täyttänyt. Heidän jälkeläisiään ja näiden aviopuolisoita on tähän mennessä luetteloitu lähes 800, elossa olevia on lähes 600. Näiden Antti ja Helena Parkun jälkeläisten keskuuteen perustettiin vuonna 1958 Parkun sukuseura, jossa on viisi Antin ja Helenan lapsista lähtevää sukuhaaraa: Koljosen, Tapion, Ihaniemen, Sillantaan ja Parkun haarat.

ANTTI JA HELENA PARKUN LAPSET

Antti ja Helena Parkulle syntyi vuosina 1830 - 55 yhteensä 12 lasta, joten vanhimmalla ja nuorimmalla oli ikäeroa 25 vuotta. Näistä kahdestatoista oli kuitenkin vain viidellä jälkeläisiä. Näistä viidestä alkavat mainitut viisi sukuhaaraa.

Seuraavasta Antin ja Helenan lasten esittelystä on jätetty pois kaksi aivan pienenä kuollutta, 17-vuotiaaksi elänyt Amalia sekä 22-vuotiaana kuollut Wilhelm, joka oli kuollessaan lukion viimeisellä luokalla.

Wilhelmiina, vanhin lapsista, avioitui vasta 46-vuotiaana, vuonna 1876. Hänen miehensä oli leskeksi jäänyt valtiopäivämies Juhana Idänpään-Heikkilä. Juhanalla oli lapsia ensimmäisestä avioliitosta, mutta tästä toisesta ei niitä syntynyt. Wilhelmiinasta tuli Vanajan Idänpään Heikkilän talon emäntä. Idänpää, joka sijaitsee Hämeenlinnan keskustasta pari kilometriä itään päin, on jo kauan ollut Hämeenlinnan kaupungin aluetta, kuten on kauempana sijaitseva Parkkukin.

Serafia vihittiin 1855 Jämsän Kaipolan Karhalan rusthollarin Karl Kihl-Karhalan kanssa. Heistä alkaa Parkun suvun Koljosen sukuhaara. Jämsästä oli hevospelien aikaan melkoinen matka Vanajan Parkulle, mutta kenties Jämsän miehet Hämeenlinnan markkinoilla käydessään tekivät samalla myös naimakauppoja.

Antti Parkku syntyi 1834 ja kuoli 55-vuotiaana 1889. Hänestä tuli isänsä jälkeen Vanajan Parkun isäntä. Hän oli perheetön.

Helena joutui Serafia-sisarensa tavoin emännäksi Jämsään. Hänet vihittiin 1858 Jämsän Juokslahden Iso-Koljosen isännän Kalle Koljosen kanssa. Tämä kuoli nälkä- ja tautikeväänä 1868, ja Helena jäi neljän pienen lapsen kanssa Iso-Koljoselle. Samoihin aikoihin Serafia ja Karl Kihl-Karhala olivat joutuneet velkojen takia vaikeuksiin. Karhala myytiin, ja Serafia-sisaren perhe muutti Helenan luokse Iso-Koljoselle. Ennen pitkää Serafia ja Karl ostivat Iso-Koljosen itselleen ja rupesivat käyttämään Koljonon-nimeä sukunimenään. Helenan lapsista ainoastaan Aina-tyttärellä oli jälkeläisiä. Hän oli mennyt naimisiin Sääksmäen Maatialan Tapion pojan Oskari Selinin kanssa. Oskarin kotitalon mukaan he ottivat Tapio-nimen, ja heistä alkaa Parkun suvun pienin sukuhaara, Tapion sukuhaara.

Juho Ihaniemi oli vuonna 1868 mennyt vävyksi Hattulaan ja hänestä tuli Hattulan Ihalemman Ihaniemen isäntä. Hänen molemmat vaimonsa, Fredrika Kommila ja Eriika Torkkola, olivat Hattulasta kotoisin. Juhosta ja hänen vaimoistaan alkaa Ihaniemen sukuhaara.

Heikki Parkku meni vuonna 1869 naimisiin äidinpuoleisen serkkunsa Eriika Benjamin-tyttären kanssa, mutta avioliitto jäi lapsettomaksi. Heikistä ja Eriikasta tuli Sääksmäen Solbergin kartanon isäntäväki. Isä-Antti oli ostanut Solbergin eräältä hämeenlinnalaiselta värjäriltä 1848, antaen maksuksi velkakirjan. Nähtävästi kauppahinta suoritettiin vähitellen tilan tuotolla. Solbergin vanha talouskeskus oli Päivölän mäellä, missä nyt on Päivölän opisto. Parkut menivät kuitenkin siitä muutamia kilometrejä etelään päin, Rompon torpan maille, jossa Antti Parkku rakennutti valmiiksi edellisen omistajan aloittaman päärakennuksen.

Parkut olivat Solbergissa paljon, mutta kirkonkirjat pidettiin Vanajassa. Vanajan Parkulla pidettiin myös Antin ja Helenan tyttärien häät ja Solbergissa 1867 kuollut äiti haudattiin Vanajaan.

Heikki ja Eriikka Parkun jälkeen Solbergin isännäksi tuli Eriikan veljenpoika Heikki Santti, joka lunasti itselleen Heikki Parkun sukulaisten osuudet. Talon nimi on nykyään

Santti ja sen isäntänä on Eriikka Parkun veljenpojan poika.

Hilma Emelia avioitui 1881 Sääksmäen Sillantaan isännän, Tyrvännön Retulan Alikartanosta tulleen Kustaa Sillantaan kanssa. Heistä alkaa Sillantaan sukuhaara.

Matilda syntyi Sääksmäen Solbergissa 1855. Hän oli nuorin Antti ja Helena Parkun lapsista, vain 12-vuotias äiti-Helenan kuollessa. Matildasta ja hänen aviopuolisostaan Juho Nehemias Parkusta (aik. Juntula ja Puntila) alkaa Parkun suvun Parkun sukuhaara. Tähän sukuhaaraan kuuluvat kaikki Parkku-nimiset, joita on nykyään vain 8. Nimi on suojattu 1930. Matilda ja J.N.Parkku olivat kirjoittajan äidinäiti ja äidinisä.

JUHO NEHEMIAS PUNTILASTA TULEE PARKUN ISÄNTÄ

Joulukuussa 1889 Vanajan Parkun isäntä, kunnallislautakunnan esimies Antti Parkku kuoli 55-vuotiaana. Hänen isänsä, vanha - Antti, oli kuollut saman vuoden helmikuussa. Koska nuorempi Antti oli perheetön, niin Parkun talon perivät hänen sisaruksensa. Heistä Matilda oli ainoa, joka oli vapaa ottamaan talon hoitoonsa. Toisilla sisaruksilla oli omat taloutensa muilla paikkakunnilla. Syksyllä 1890 Matilda Parkku teki viimeiset sisarossuoksien lunastussopimukset ja pääsi hakemaan itselleen lainhuudatusta Parkun taloon. Samoihin aikoihin Parkulle tuli työnjohtajaksi Juho Nehemias Puntila, joka oli juuri saanut hyvän päästötodistuksen Mustialan maatalousoppilaitoksen alemmalta osastolta, eli voutiosastolta. Seuraavana kesänä, 21.7.1891, emäntä Matilda Parkku ja työnjohtaja Juho Puntila vihittiin. Matilda oli silloin 36-vuotias, Juho 21. Juho rupesi käyttämään Parkku-nimeä sukunimenään, ja hänen nimikirjoituksensa vakiintui pian muotoon J.N.Parkku.

Juho Nehemias Parkku oli syntynyt Hauhon Mieholan Juntulassa, jonne hänen Nehemias-isänsä vanhemmat olivat muuttaneet Luopioisista 1846. Myös Juhon äidinisä Juho Wuolijoki oli tullut Hauhon Wuolijoelle Luopioisista. Juho Nehemiaan neljäästä isovanhemmasta oli siis kolme kotoisin Luopioisista. Kaksi Parkun aikaisempaa emäntää,

Beata Heikintytär ja Helena Heikintytär olivat myös samasta Luopioisten pitäjästä, joten Juho Nehemias ja Matilda Parkun jälkeläisten vanhat sukujuuret ovat monin tavoin ja ristiin rastiin menneen Luopioisten vanhoissa taloissa. Sukuakin Juho ja Matilda vähän olivat. He olivat pikkuserkusten lapsia, ja yhteisiin sukutaloihin kuului mm. Luopioisten Kajantilan Penttilä.

Kun Juho Parkku oli 2-vuotias, niin hänen Nehemias-isänsä kuoli äkillisesti. Äiti-Matilda (Wuolijoki) jäi Juntulaan kolmen pienen poikansa kanssa, mutta muutaman vuoden päästä hän avioitui pälkäneläisen Tuomas Peissun kanssa. Aluksi asuttiin Juntulassa, mutta pian se annettiin vuokralle ja muutettiin Hauhon Lehtelän Puntilaan. Tästä toisesta avioliitosta syntyi 8 lasta, joten lapsia oli yhteensä 11. Kaikki he käyttivät Puntila-nimeä sukunimenään, ainakin jossakin elämänsä vaiheessa.

J.N.PARKUN KUNNALLISIA LUOTTAMUS- TEHTÄVIÄ

Juho Nehemias Parkku rupesi pian Parkun isännäksi tultuaan osallistumaan aktiivisesti kunnalliselämään. Hänestä tuli Vanajan kunnallislautakunnan jäsen jo vuonna 1894, jolloin hän oli 24-vuotias. Kunnallislautakunnan puheenjohtaja eli esimies hänestä tuli vuonna 1898, ja tätä tehtävää hän hoiti, muutamaa välivuotta lukuunottamatta, aina vuoteen 1918. Kunnallislautakunta oli kunnan toimeenpaneva elin, päättävä elin oli kuntakokous, johon saattoivat osallistua kaikki äänioikeutetut. Varallisuus, joka näkyi maksetuissa veroissa, määräsi kunkin kuntalaisen äänien määrän. Naisilla, palkollisilla ja veroa maksamattomilla ei ollut äänioikeutta.

Kunnallislautakunnan esimies toimi vuoteen 1913 myös "vaivashoidon" eli nykykielellä sosiaalihuollon esimiehenä. Vanajassa ei, kuten ei muuallakaan, sosiaalihuolto ollut vuosisatamme alkupuolella kovinkaan kehittyntä. Parkku ajoi "vaivaismajan" perustamisasiaa, mutta Vanajaan saatiin kunnalliskoti vasta 20-luvulla.

Vanajan kunnan säästöpankin perustamisessa Parkku oli aktiivisesti mukana. Pankki aloitti toimintansa kesällä 1904. Se toimi aluksi kunnanhuoneella eli kirkonkylän kan-

sakoulun toisessa luokkahuoneessa, missä kuntakokouksetkin pidettiin. Pankin alkuaikojen aukioloajat tuntuvat nykypäivän ihmisistä erikoisilta: pankki oli auki jokaisen kuukauden viimeisenä lauantaina, kello neljästä iltapäivällä.

Kaikenlaisia muitakin kunnallisia tehtäviä Parkulle kertyi. Hän oli mm. Ruununmyllyn kansakoulun johtokunnassa, tutkijalautakunnassa, ja torpparioloja tutkivassa toimikunnassa sekä toimi tilattoman väestön lainarahaston valvojana. Usein hän myös edusti Vanajan kuntaa erilaisissa kokouksissa ja tilaisuuksissa.

Vuoden 1918 lopussa suoritettiin ensimmäiset yleiseen äänioikeuteen perustuvat kunnallisvaalit. Parkku oli 3 vuotta valitun valtuuston puheenjohtajana ja sen jälkeen vielä pari vuotta valtuuston jäsenenä.

Parkku oli aikoinaan niin keskeinen henkilö Vanajan kunnalliselämässä, että jotkut kuntalaiset saattoivat ehkä samaistaa mielissään hänet ja Vanajan kunnan. Kerrotaan, että kun hän kerran ohikulkiessaan oli rientämässä auttamaan erästä rekineen ojaan suistunutta kuntalaista, sai hän ojan pohjilta kuulla tokaisun: "Ei tässä kunnanapua tarvita".

Kunnallisten tehtävien lisäksi Parkulla oli kyllä muitakin luottamustoimia. Niistä mainittakoon Hämeenläänin palovakuutusyhtiön eli nykyisen Hämeen Vakuutuksen pitkäaikainen johtokunnan puheenjohtajuus.

J.N.PARKKU OLI NUORSUOMALAINEN

Vuonna 1899 Bobrikovin antama helmikuun manifesti tyrmistyi suomalaiset, koska sen katsottiin uhkaavan Suomen autonomiaa. Vajaassa kymmenessä päivässä kerättiin yli puoli miljoonaa nimeä Suureen adressiin, vaikka väkeäkin oli maassamme silloin vain 2,4 miljoonaa. Suuri lähetystö lähti viemään adressia keisarille Pietariin, mutta tämä ei suostunut ottamaan heitä vastaan. Tämän sai Parkkukin omakohtaisesti kokea, sillä hän oli Vanajan kunnan edustajana mukana lähetystössä.

Vuonna 1901 vahvistetun uuden asevelvollisuuslain mukaan suomalaisia asevelvollisia voitiin sijoittaa venäläisiin joukko-osastoihin Venäjällekin. Kun kutsunnat vuonna 1902 alkoivat, ne herättivät suurta

vastustusta. Papit eivät lukeneet kutsuntakuulutuksia kirkossa, tai jos lukivat, niin kirkkokansa aloitti veisuun tai poistui kirkosta. Kutsutuista monet eivät tulleet kutsuntapaikalle, ja kutsuntalääkäritkin saattoivat "sairastua". K.V.Kaukovallan Hämeen läänin historiassa kerrotaan Juho Nehemias Parkun huutaneen kutsuntapaikalle saapuneille nuorukaisille: "Lähtekää pois, pojat". Tämä oli yksi niistä välikohtauksista, joista kuvernööri Svetskov teki raportin kenraalikuvernööri Bobrikoville.

Parkun käyttäytyminen kutsuntatilaisuudessa oli nuorsuomalaisten passiivista vastarintaa. Suomalainen puolue oli niihin aikoihin jakautunut jyrkästi kahtia. Vanhasuomalaiset eli suomettarelaiset kannattivat myöntyvyysuuntaa. Venäläisiä ei pitänyt suotta ärsyttää. Nuorsuomalaiset, joihin Parkkukin kuului, olivat yhdessä ruotsinkielisten kanssa perustuslaillisia, passiivisen vastarinnan kannattajia.

Nykyisen kaltaisia puolueorganisaatioita ei vuosisadan alussa vielä ollut, puolueväri näkyi lähinnä valtiopäivillä ja ryhmittymisessä tiettyjen sanomalehtien ympärille. Hämeenlinnassa Hämeen Sanomat oli suomettarelaisen lehti. Nuorsuomalaisten lehti oli vuosina 1903-18 ilmestynyt Hämetär. Lisäksi kaupungissa ilmestyi vuosina 1906-18 sosiaalidemokraattien lehti Hämeen Voima.

Parkku oli Hämetärtä omistavan yhtiön johtokunnassa ja myös sitä painavan kirjapainoyhtiön johtokunnassa. Kun Vanajaan perustettiin vuonna 1905 nuorsuomalainen perustuslaillinen yhdistys, niin Parkku toimi sen ensimmäisenä puheenjohtajana.

Olosuhteiden muuttuessa nuorsuomalainen puolue hiipui vähitellen pois. Vuoden 1918 lopussa se hajosi lopullisesti.

VANAJAN PARKULLA VUONNA 1918

Sotatapahtumien alkaessa punaisilla oli valta Etelä-Suomen keskuksissa. Rintamalinja kulki Porin, Tampereen, Heinolan ja Viipurin pohjoispuolella. Rintamat eivät olleet yhtenäisiä, vaan ne muodostivat erillisistä pesäkeistä, välillä oli tyhjää.

Parkulta lähdettiin 29.1. myöhään illalla neljällä hevosella valkoisten rintamalle. Suunta oli Pälkäneen ja Oriveden kautta

Jyväskylään. Lähtijöiden joukossa olivat Parkun pojat Aarno ja Eino, mukana myös kirjoittajan isä. Parkun kolmas poika, Solmu, joutui muuta kautta valkoisten rintamalle.

Parkun isäntä Juho Nehemias oli lähtöiltana poissa kotoa, mutta heti seuraavana iltana punakaartilaiset tulivat Parkulle ja vangitsivat hänet. Hänet kuljetettiin jalkaisin reen perässä vankilaan Hämeenlinnaan.

Hämeenlinnan vallankumousoikeus kuuslusi Parkkua moneen kertaan. Tämä selviää valtionarkistossa olevista kuuslusiupöytäkirjoista. 1.3. annettiin tuomio: J.N.Parkku tuomittiin kuuslusiudesta suojeluskunnan johtokuntaan pidettäväksi sotavankina sodan loppuun asti. Suojeluskunnan avustamisesta määrättiin sakkoja.

Kun tuomiosta tuli tieto, niin kirjoittajan äiti, Parkun ainoa tytär, lähti Helsinkiin tapaamaan Sulo Wuolijokea, isänsä serkkua. Sulo Wuolijoki oli niitä johtavia sosiaaliidemokraatteja, jotka olivat ehdottomasti vastustaneet aseisiin tarttumista. Vallankumouksellisia aineksia ei kuitenkaan oltu pystytty hillitsemään.

Sulo Wuolijoen vaikutusvallan avulla ja tekemänsä valituksen perusteella J.N.Parkku pääsi vapaaksi maaliskuun puolivälissä, oltuaan vangittuna n.6 viikkoa. Melkein heti häntä tultiin vangitsemaan uudelleen, mutta hän oli ehtinyt piiloutua. J.N.Parkku oli sodan loppuun asti eli toista kuukautta josakin ullaalla, jonne joku vanha nainen häntä ruokki. Tarkempia tietoja piilopaikasta ja avunantajasta ei enää ole.

Parkun emäntä Matilda Parkku oli sodan aikana hyvin sairas. Parkulla oli niin rauhatonta, että hänet täytyi siirtää Hämeenlinnaan. Lahteen päin johtava tie kulki Parkun navetan ja saunan välistä, aivan päärakennuksen vierestä. Punaiset tulivat taloon usein aseineen ja pistimineen, takavarikoivat elintarvikkeita ja muutakin, uhkailivat ja rikkivat irtaimistoa. Hämeenlinnassa oli sairaalle emännälle rauhallisempi ympäristö.

15.4. Parkun nuorin poika Eino Parkku haavoittui vaikeasti rintamalla Asikkalan Hillilässä ja kuoli sidontapaikalle viettäessä. Hän oli 19-vuotias tekniikan ylioppilas, joka edellisenä syksynä oli päässyt aloittamaan opintonsa Teknillisessä korkeakoulussa.

Punaiset olivat vapauttaneet kaksi rikollista, jotka tulivat aseistettuna ja humalaisina

Parkulle 23.4. Ovella oli vastassa sisäkkö Edla Rantala, jolta he tiukkasivat jotain avaimia. Tämä pakeni uhattuna ruokasaliin, jossa häntä ammuttiin. Pihaan haavoittuneena paettuun hän sai siinä kuolettavan luodin. Edla Rantalalta jäi 2-vuotias avioton poika.

Seuraavana päivänä, 24.4., punaiset teloitivat Parkun talon luona 20 vankiaan. Yksi ei saanut osumaa, vaan pääsi pakenemaan. Teloitettujen joukossa oli seitsemän mustalaista. 20-henkiseen aseistettuun komennuskuntaan oli pakotettu muutamia valkoisia, jotka joutuivat henkensä uhalla ampujiksi.

26.4. etelästä päin tulleet saksalaiset valtasivat Hämeenlinnan ja tilanne siellä laukeksi. Pari päivää myöhemmin oli vielä lähisudalla Tuuloksessa suuri Syrjääntaan taistelu, jossa olivat vastakkain saksalaiset ja punaiset.

Eino Parkun hautajaiset olivat toukokuussa ja 20.6. Matilda Parkku kuoli. Hän oli kuollessaan 63-vuotias. Kuolinsyy oli sokeritauti, jota ei silloin vielä juuri osattu hoitaa. Pesänselvityksessä todettiin, että Juho Nehemias Parkulla ei ollut naimaosa Parkun taloon, koska Matilda Parkku oli saanut sen omistukseensa jo ennen avioliittoa. Juho Nehemias muuttikin melko pian Hämeenlinnaan, ja vanhin poika Aarno Parkku sai talon isännöyden. Isä-Parkku hoiti edelleen luottamus-toimiaan, mutta innostui sitten liiketoimiin.

LIIKETOIMIA HELLA WUOLIJOLEN KANSSA

Hella Wuolijoen aviomies Sulo Wuolijoki, jota pidetään J.N.Parkun hengen pelastajana, joutui sodan jälkeen vankileirille, vaikka olikin toiminut neutraalissa tehtävissä. Hän oli ollut sodankin aikana toimineen itärajan tarkastuskomission sihteri. Onnekseen Sulo Wuolijolella oli lakimiestuttavia, joiden avulla hän onnistui melko pian pääsemään vankileiriltä ehdonalaiseen vapauteen. Myöhemmin hän sitten joutui poliittiseen vankeuteen, "Tammisaaren yliopistoon".

Kun Sulo Wuolijoki vapautui vankilasta vuonna 1923, niin Sulo ja Hella Wuolijoki erosivat ja Sulo meni pian uuteen avioliittoon. Avioero ei Hella Wuolijolelle merkinnyt eroa Sulon sukulaisista, vaan yhteydenpito jatkui. Hella oli jo aikaisemmin toiminut menestyen liike-elämässä. Nyt hän päätti

perustaa Suojärvelle sahan. Perustettiin osakeyhtiö, jonka nimi oli Carelia Timber. Suomen elinkeinoelämän keskusarkistossa olevista papereista selviää, että Hella Wuolijoki oli yhtiön toimitusjohtaja ja suurin osakas. J.N.Parkku oli johtokunnan puheenjohtaja. Osakkaina oli heidän lisäksi pari Hellan ystävää, mm. Englannin laivastoasiamiehenä Pietarissa toiminut Harold Grenfell. Kustantaja Arvi A. Kariston nimikin oli osakasluettelossa. Lisäksi mukana oli etelähämäläisiä isäntämiehiä, joiden joukossa olivat J.N.Parkun veli Robert Juntula ja velipuoli Arvo Puntila.

Kun yhtiö oli perustettu, niin Suojärveltä vuokrattiin maa-alue, ja sinne rakennettiin Lietteen saha. Puutavaraa saatiin osittain Neuvostoliiton puolelta, jonne Hellalla oli entuudestaan liikesuhteita. Raakapuu oli lähinnä vanhaa, arvokasta honkapuuta, jota vietiin sahattuna Länsi-Eurooppaan, puusepänteollisuuden tarpeisiin.

Carelia Timberin kukoistuskausi näyttää olleen sen alkuvuosina. Vähitellen se rupesi tuottamaan tappiota, ja vuosina 1927-28 se sulautettiin Aunuksen Puuliikkeeseen. Tuskin se mikään kultakaivos ehti sijoittajilleen olla.

Carelia Timberin asiapapereiden joukossa on eräs 15.11.1927 päivätty laivaussopimus, jossa J.N.Parkun allekirjoitus oli tehty vapi-

sevalla kädellä. Hänellä olikin silloin enää vain vähän elinaikaa jäljellä. Juho Nehemias Parkku kuoli jouluaattona 1927, 57-vuotiaana. Kuolinsyy oli sama kuin Matilda-vaimolla: sokeritauti.

Eräs Matilda Parkun veljentytär, 1903 syntynyt lehtori Aili Kolkki, s.Ihaniemi, on kertonut, että Parkku oli komea, ryhdikäs ja hieno mies, aina hyvä puku päällä. Hän käytteli aina kaikki, nuoretkin, ja oli muutenkin hyvien käytöstapojen elävänä esimerkkinä. Aili Kolkki piti häntä lahjakkaana henkilönä, jolla oli auktoriteettia.

Hämeen Sanomien muistokirjoitus luonnehti J.N.Parkkua: "rehti, luotettava hämäläinen, suora ja ystävällinen".

Lähteitä:

Terttu Honkala ja Eero Parkku: Parkun suku. Moniste 1993.

Terttu Honkala: Wanajan vahva isäntämies Juho Nehemias Parkku. Moniste 1992.

Nämä monisteet, jotka sisältävät varsinaiset lähdeluettelot, ovat mm. Suomen Sukututkimusseuran ja Tampereen seudun sukututkimusseuran kirjastoissa sekä Hämeenlinnan maakunta-arkistossa.

